

Jan Modaal,
Messias

Jan Modaal,
Messias

Steven Boers

Coverafbeelding: “Messias met Fles Liebfraumilch
en Zak Pistolets” © Steven Boers, 2017
Tekst: © Steven Boers, 2020

“En bedenk dat het zuiverste witte licht slechts een bundeling is van alle andere kleuren, net zoals een verlichte ziel alleen in puurheid kan stralen wanneer alle delen van haar spectrum – van haat tot liefde – tot één bundel worden gefocust.”

“De Loutering Der Zielen” 14:6,
boek VII uit “Het Allerlaatste Testament”

I STEEN

Ik weet eigenlijk niet veel meer dan jij op dit ogenblik, hoewel ik de schrijver ben. Ik durf zelfs te wedden dat jij al meer weet dan ik, vermits jij waarschijnlijk de achterflap hebt gelezen of op een of andere manier al vernomen hebt waarover dit boek gaat. Ik weet dat nog niet. Ik begin er gewoon aan met een vaag plan. Een vaag idee over wat voor soort boek het moet zijn. Zo'n boek dat de belevenissen verhaalt van een sociaal invalide man die eigenlijk niks beleeft, maar de nacht doorzwalpt van kroeg naar zolderkamer en onderweg ongevraagd allerlei zonderlinge dronkemanswijsheden bralt, zodat het boek eigenlijk een filosofisch manifest is, vermomd als roman. Hesse met een geut Bukowski. Dostojewski gemarineerd in Kerouac. En zo'n man schuifelt dan de grootstad door en gaat tegen wil en dank in interactie met een schare kleurrijke marginalen. Hij zit altijd krap bij kas, maar er zijn altijd nog wat losse centen

over voor een goedkope fles Liebfraumilch. En hoewel de man door de auteur als intravert en zwijgzaam wordt beschreven, doet hij heel het boek niet veel anders dan praatjes maken die nergens over gaan en net daarom de diepste wijsheden van het leven omvatten. Zo'n boek dus. Dat had ik nog niet geschreven. En het speelt zich af ergens in het verleden. Niet zo heel lang geleden, maar wel een tijd waarin mensen nog via vaste lijnen belden en dus elkaar niet constant konden bereiken, elkaar brieven schreven in echte enveloppen en niet zomaar alles over elkaar konden opzoeken op internet, want dat is echt nefast voor een boek als dit waarbij de personages zoekende zijn naar zichzelf en elkaar. Wie gelooft nog een roman die in de hedendaagse tijd geschreven is waarin mensen elkaar uit het oog verliezen en waarin elkaar toevallig tegenkomen de enige hoop is om elkaar terug te zien? Dit verhaal speelt zich dus af ergens in de jaren '90 voordat iedereen een GSM of internet had. Hoeveel romcoms uit die periode zouden vandaag niet meer gemaakt kunnen worden, omdat kijkers bij cruciale hartbrekende scènes zouden zeggen: "Waarom stuurt die niet gewoon efkes een berichtje dat het een misverstand was?"

Ja ik ben dus van plan om ook wat romantiek in het verhaal te brengen. Maar échte romantiek. Romantiek waar Goethes Werther

iets van zou hebben als: “Kom gast, zo serieus moet ge dat ook allemaal niet nemen.” Romantiek besmet met Schopenhaueriaans pessimisme. Tragische liefde als in zo'n oude Russische roman die iedereen in de boekenkast heeft staan na een erfenis van een tante, maar niemand ooit gelezen heeft, ook niet die tante want die had dat gewoon staan voor de show nadat het een keer gratis bij een bestelling van Reader's Digest zat.

En laten we nu eens kijken naar de karakteristieken van het hoofdpersonage. Zo'n man – het is meestal een man, ik kan er een vrouw van maken, of iets tussenin als je wil, waarom niet? – woont dan op maffe kamers in een ooit statig herenhuis dat zich na een kennisvlucht van de gegoede intelligentsia al enkele decennia *in the bad part of town* bevindt en nu zelfs de armste studenten niet kan overhalen om er op kot te gaan. En dat huis heeft een of andere geschiedenis die mooi aansluit bij de personages al heb je dat in het begin nog niet door. Er heeft bijvoorbeeld ooit een beroemd kunstenaar gewoond of zo. En zijn geest hangt daar dan nog zo'n beetje rond. Figuurlijk, hé. Zo'n soort boek wordt het niet. Of een artiest zoals een toneelspeler. Of een poppenspeler. Ja ik kan aan het verhaal later nog wel een draai geven, zodat het feit dat er ooit een poppenspeler

woonde straks een voorafschaduwning blijkt te zijn van een pivotaal voorval in een later hoofdstuk. En de held... Nee, in boeken als dit spelen alleen anti-helden als Meursault en Raskolnikov de hoofdrol. De anti-held dus, beoefent een job waar hij zo goed als niks mee verdient (anders zou hij wel ergens anders wonen), maar die wel bewijs is van zijn eruditie. Want de man is natuurlijk steeds geniaal al heeft niemand – alleen de lezer – dat door. Meestal is hij schrijver, maar dat vind ik te cliché. En hij mag ook geen dichter zijn, want dat is het hoofdpersonage al van een ander boek dat ik momenteel aan het schrijven ben. Een kunstenaar zou ook kunnen, maar dat heb ik ook al gedaan in een van mijn eerdere meta-romans. Ah, ik weet het: de man is een componist! Geen schrijver van pophits (anders zou hij wel rijk zijn) of filmmuziek of iets anders dat commercieel wel iets zou opbrengen, maar zo'n hedendaags avantgardecomponist met geniale conceptuele composities die niemand begrijpt, omdat de mensheid achterlijk is. En hij leeft dan van een klein beetje subsidies en een uitkering via een kunstenaarsstatuut of zoiets. En de muziek bestaat voor het grootste deel alleen maar in zijn hoofd, waardoor hij eigenlijk zelden echt actief aan het componeren is in de zin van: noten op papier

noteren. Maar in zijn kop is hij constant componist.

Zo zit hij bijvoorbeeld aan het begin van het verhaal op de bus met zijn ogen dicht en luistert hij aandachtig. Niet naar de praatjes van de andere reizigers, niet naar het gehoest van de man naast hem, niet naar wat de vrouw vooraan in een hem onbekende taal door haar smartphone brult naar een familielid in een ver land. Nee, hij luistert naar de muziek van de bus. Naar het diepe ritmische gerommel van de motor en naar de clusters van glissando's die uit die diepte opstijgen wanneer de bus toeren maakt bij het versnellen. Naar het gesis van de deuren die openen en sluiten. De polyritmiek die ontstaat tussen de vegende ruitenwissers en de pizzicato pinkers. De bus is een beest, een levend instrument. En terwijl hij naar de muziek luistert verzint hij manieren om dit te noteren en hoe hij dit tot een strijkkwartet kan transformeren. Met een rommelende cello die versnelt en vertraagt en de altviool die een microtonaal verschuivende drone aanhoudt terwijl de twee violen sissen en piepen als de remmen. En die nacht probeert hij wat hij in zijn kop construeerde op papier te krijgen en tegen 3 uur in de ochtend is de eerste kladversie van zijn Opus 134 "Busrit voor Strijkkwartet" af. Voor zijn doen een nog vrij

conventioneel stuk dat van de muzikanten geen grote uitdagingen vraagt. Van de cello moet een snaar vals gestemd worden en van de altviool wordt de strijkstok met duct tape beplakt en in een korte passage worden de eerste en tweede viool tegen elkaar gestreken, maar voor de rest dus een vrij conventioneel stuk.

En nu moet er iets gebeuren om het verhaal – hoewel het flinterdun zal zijn – op gang te brengen. Er klopt op dat moment iemand op zijn deur of zo. Of er belt iemand. Nee da's allebei saai. Wacht... op dat moment vliegt er een steen door zijn ruit. En hij is zo'n man die niet onmiddellijk luidop “What The Fuck?!” roept, maar hij kijkt gewoon rustig op van zijn blad en legt zijn pen neer en loopt naar de steen. Hij kijkt doorheen het stukgeslagen glas naar buiten en denkt vaag een figuur te zien wegrennen, maar dat kan ook de schaduw van een passerende auto zijn geweest. Dan kijkt hij naar de steen. Er hangt een briefje aan met daarop slechts een woord: “HOER”. Terwijl hij nog even in het donker staart doorheen zijn gebroken venster ziet hij hoe een verdieping lager het licht aan gaat. Hij hoort een venster opengaan, kijkt door de scherven naar beneden en ziet een jonge vrouw naar hem opkijken. Haar gezicht heeft een bepaalde uitdrukking die hij niet kent want hij is erg

slecht in het correct interpreteren van gelaatsuitdrukkingen.

– Sorry, dat was voor mij bedoeld.

– Wacht. Ik breng hem even.

De man daalt de trap af met de steen en een verdieping lager ziet hij hetzelfde gezicht in weer een andere moeilijk te ontcijferen uitdrukking geplooid, doorheen een kier achter de deur van het appartement onder dat van hem. Hij reikt haar de steen aan.

– Alsjeblieft.

– Euh... dank je? Echt sorry. Kwaad vriendje. Ex-vriendje! Slecht afgelopen relatie. Ik betaal de schade wel. Of de verzekering. We regelen dit wel ok? Maar liefst morgen en niet midden in de nacht.

– Goed.

– Echt sorry.

– Waarom?

– Voor de steen.

– Jij hebt hem niet gegoid.

– Nee, maar...

– Je hebt ook niemand gevraagd hem te gooien.

– Nee, natuurlijk niet...

– En je hebt al zeker niet verlangd dat de parabool van de worp zich in zo'n baan zou aftekenen dat de steen in plaats van door jouw raam een verdieping hoger terecht kwam.

- Eh... nee... dat was niet wat ik...
- Ik neem het dus niet persoonlijk en daarom heb ik hier ook geen negatieve gevoelens bij die op een of andere manier door jou veroorzaakt kunnen zijn.
- Dank je.
- Ga je de steen bijhouden?
- Wat? Ik weet het niet. Waarom zou ik hem bijhouden?
- Het is een mooie kei. En hij heeft nu een verhaal, dus meer waarde dan een andere kei die zomaar ergens ligt.
- Het is geen mooi verhaal.
- Nog niet. Maar het is net begonnen.
- Sorry... ik ben een beetje in de war. Ik ga slapen. We regelen dit morgen wel ok.
- Bedoel je morgen of binnen enkele uren, want het is eigenlijk al de volgende dag.
- Ik bedoel deze dag, maar binnen enkele uren, ok?
- Ok. Ik begrijp het. Ik kom over 12 uur terug.